

WERKPROGRAMMA GEMEENTE CRANENDONCK 2026

Uitvoering in Ontwikkeling

WERKPROGRAMMA GEMEENTE CRANENDONCK 2026

Uitvoering in Ontwikkeling

In opdracht van

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Postbus 8035

5601 KA Eindhoven

Opgesteld door

Accountmanagers

Datum

November 2025

Status

Definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	6
1.1	Doel.....	6
1.2	Afbakening	6
1.3	Uitgangspunten.....	6
1.4	Vorbereiding, vaststelling, coördinatie uitvoering en monitoring	6
1.5	Financieel kader (in uren)	6
1.6	Kwaliteit.....	7
2	Wat willen we bereiken?.....	8
2.1	Regionaal operationeel kader vergunningverlening, toezicht en handhaving (ROK-VTH)...	8
2.2	Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbest	9
2.3	Beleid Uitvoering Bodemtaken onder de Omgevingswet	9
3	Hoe gaan we dat doen bij vergunningverlening?	9
3.1	Industrie en agrarisch.....	9
3.2	Bodem	10
3.3	Mobiel breken	10
3.4	Gesloten Bodem Energie Systeem (GBES).....	11
3.5	Asbest	11
3.6	Juridische ondersteuning vergunningverlening.....	11
4	Hoe gaan we dat doen bij toezicht en handhaving?	11
4.1	Industrie en agrarisch.....	11
4.1.1	Signalen, klachten en meldingen.....	12
4.1.2	Projectmatige aanpak en programmatisch toezicht	12
4.1.3	Gerelateerde werkzaamheden.....	13
4.1.4	Handhaving	13
4.2	Bodem	14
4.3	Mobiel breken	14
4.4	Gesloten Bodem Energie Systeem (GBES).....	14
4.5	Asbest	14
4.6	Ketentoezicht.....	14
4.7	Juridische ondersteuning toezicht en handhaving	15
5	Advies.....	15
6	Informatieanalyse, -verstrekking en -gegevensbeheer	16

1 Inleiding

1.1 Doel

Voor u ligt het document “ODZOB werkprogramma gemeenten 2026” (hierna: werkprogramma). Dit werkprogramma heeft als doel een zo goed mogelijk beeld te geven van de taken die door de gemeente voor 2026 aan de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) worden opgedragen.

1.2 Afbakening

Het werkprogramma geldt voor geheel 2026 en betreft de basis- en verzoektaken voor vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) en de overige verzoektaken. De ODZOB is verantwoordelijk voor het operationele deel, terwijl de gemeenten verantwoordelijk blijven voor het strategische deel in de beleidscyclus. De ODZOB en de gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het verbinden van de twee delen.

1.3 Uitgangspunten

Iedere deelnemer is zelf verantwoordelijk voor het onderbrengen van het basistakenpakket bij de ODZOB. Bij het uitvoeren van dit werkprogramma houdt de ODZOB zich aan de Dienstverleningsovereenkomst (DVO), regionaal uitvoeringsbeleid en de financiële kaders van dit werkprogramma.

Het werkprogramma bestaat uit taken die onderdeel uitmaken van het primaire proces (productief en declarabel) en daaraan gerelateerde werkzaamheden (indirect productief en declarabel).

Het GPO-lid van de gemeente is het eerste aanspreekpunt voor de ODZOB. Omgekeerd vormen de accountmanagers van de ODZOB het eerste aanspreekpunt voor de gemeente.

In bijlage 3 is een tabel toegevoegd waarin alle basis- en verzoektaken zijn opgenomen. Per deelnemer is aangegeven of wij de taak uitvoeren en of wij daarvoor mandaat (m) hebben om besluiten te nemen, of wij machtiging (mch) hebben om handelingen te verrichten niet zijnde het nemen van een besluit of dat wij enkel advies (a) verstrekken.

1.4 Voorbereiding, vaststelling, coördinatie uitvoering en monitoring

Onderdeel van de voorbereiding van het werkprogramma is de GPO-special van 15 mei 2025. Tijdens deze special is een doorzichtig gegeven naar het werkprogramma voor 2026 en nieuwe ontwikkelingen binnen de thema's van de ODZOB.

De in bijlage 4 opgenomen definitieve budgetten zijn in samenwerking met de betreffende gemeente bepaald. Het werkprogramma wordt door alle gemeenten individueel vastgesteld. De ODZOB coördineert de uitvoering van het werkprogramma. Periodiek rapporteert ODZOB over de (financiële) uitvoering van het werkprogramma en stemt dit af met de deelnemer.

1.5 Financieel kader (in uren)

Dit werkprogramma is opgesplitst in de volgende hoofdstukken:

- Vergunningverlening (basis- en VTH-verzoektaken);
- Toezicht en handhaving (basis- en VTH-verzoektaken);
- Advies (verzoektaken);
- Informatieanalyse, -verstrekking en gegevensbeheer (basis- en verzoektaken).

1.6 Kwaliteit

Het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) speelt een belangrijke rol in het beschermen van de leefomgeving. Om dit effectief te doen, is het belangrijk dat de kwaliteit van uitvoering en handhaving goed geborgd is. Met de komst van de Kwaliteitscriteria 3.0 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, die sinds 1 januari 2025 van kracht is, wordt verdere uniformiteit en kwaliteit in de uitvoering van de Omgevingswet nagestreefd.

Om uitvoering te geven aan het werkprogramma zijn of worden werkafspraken opgesteld voor een aantal processen, thema's en onderwerpen. De ODZOB houdt bij de uitvoering van dit werkprogramma rekening met deze afspraken. Deze werkafspraken zijn dynamisch van aard. Dat betekent dat het werkafspraken document gaandeweg het uitvoeringsjaar kan worden uitgebreid en bijgesteld. De ODZOB werkt op deze manier continu aan verbetering van haar processen en de kwaliteit van de producten.

2 Wat willen we bereiken?

De ODZOB draagt op verschillende manieren bij aan een gezondere en veiligere leefomgeving in de regio. Via vergunningverlening beoordeelt en verleent de ODZOB vergunningen en meldingen voor milieubelastende activiteiten, waarbij ze toetst of bedrijven en projecten voldoen aan de wetgeving en milieunormen. Daarnaast is de ODZOB verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van milieuwetgeving, wat helpt om de milieukwaliteit te waarborgen. Ook biedt de ODZOB specialistisch advies op onder meer het gebied van geur, licht, lucht, geluid, veiligheid, klimaat en bodemkwaliteit. Dit draagt bij aan een weloverwogen beleidsvorming en projectontwikkeling. Het voorgaande is uitgewerkt in de onderstaande uitvoeringskaders.

2.1 Regionaal operationeel kader vergunningverlening, toezicht en handhaving (ROK-VTH)

Op 3 juli 2024 heeft het algemeen bestuur van de ODZOB ingestemd met het Regionaal Operationeel Kader 2025-2028 voor de milieutaken vergunningverlening, toezicht en handhaving (ROK-VTH). Het ROK-VTH stelt de ODZOB beter in staat op een effectieve, efficiënte en innovatieve manier uitvoering te geven aan vergunningverlening, toezicht en handhaving met als resultaat een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Artikel 13.5 van het Omgevingsbesluit (Ob) stelt dat bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk een uniforme uitvoerings- en handhavingstrategie vaststellen voor de werkzaamheden die ingevolge artikel 13.12 door de omgevingsdienst worden verricht. Daarin moet gemotiveerd worden aangegeven welke doelen worden gesteld voor de uitvoering en handhaving en welke werkzaamheden daartoe worden uitgevoerd. Met het ROK-VTH wordt invulling gegeven aan dit artikel.

In het ROK-VTH zijn doelstellingen opgenomen voor onderstaande thema's met een aanpak op vergunningverlening en toezicht & handhaving inclusief indicatoren ten behoeve van de monitoring.

Veiligheid:

- Omgevingsveiligheid
- Ondernijning en milieucriminaliteit

Gezondheid

- Luchtkwaliteit: fijnstof en stikstof (NOx)
- Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Duurzaamheid

- Energiebesparing
- Circulaire economie

Leefbaarheid

- Geluid- en geurhinder

Basis op orde

- Actueel bedrijvenbestand

2.2 Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbest

Het beoordelen van sloopmeldingen (met asbestinventarisatierapport) en asbesttoezicht wordt vanaf 1 januari 2024 uitgevoerd conform het Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbest dat is vastgesteld in het AB van 30 november 2023. In dit beleid is de wettelijke verankering opgenomen en vastgesteld dat de werkwijze risicogericht en informatie gestuurd wordt uitgevoerd.

2.3 Beleid Uitvoering Bodemtaken onder de Omgevingswet

De bodemtaken worden vanaf 1 januari 2024 uitgevoerd volgens het Regionaal Beleid Uitvoering bodemtaken welke is vastgesteld in het AB van 30 november 2023. Het uitvoeringskader richt zich op vergunningverlening en het toezicht op de milieubelastende activiteiten graven en saneren en op het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie. Deze werkzaamheden dragen bij aan de bescherming van de milieu-hygiënische kwaliteit van de bodem.

3 Hoe gaan we dat doen bij vergunningverlening?

3.1 Industrie en agrarisch

Het behandelen van vergunningaanvragen en afhandelen van meldingen is een wettelijke taak met beperkte vrijheden. Alle relevante inhoudelijke milieuaspecten van de activiteiten worden bij de behandeling van een aanvraag betrokken om zo de leefomgeving te beschermen. Ook de behandeltermijn, resultaat en wijze van communiceren met de initiatiefnemer en omwonenden zijn aan regels gebonden.

We bevinden ons in een periode van omvangrijke ontwikkelingen en politieke keuzes met invloed op vergunningverlening. De ODZOB werkt intensief samen met zijn deelnemers aan deze ontwikkelingen, zoals de transitie van de veehouderij en de doorontwikkeling van de VTH-taken van de ODZOB.

In 2025 is gestart met het intrekingsbeleid voor gemeenten. In 2026 gaan we hier verder mee en vindt verdere uitwerking plaats in concrete werkafspraken. Dit doen we in samenspraak met de gemeenten.

In het kader van vergunningverlening is de problematiek die speelt rondom stikstof in relatie tot de agrarische vergunningverlening een factor die van belang is. Door fungerende wet- en regelgeving liggen veel aanvragen stil. Het blijft momenteel “koffiedik kijken” wat de ontwikkelingen in deze gaan worden. Om in control te blijven hebben we een taskforce georganiseerd die alle knelpunten gestructureerd en integraal in beeld brengen en oppakken. We stemmen hierbij periodiek af met de deelnemers.

De problematiek rondom stikstof en verduurzaming van de landbouw speelt in deze regio een grote rol en heeft direct invloed op de behandeling van vergunningaanvragen. Daarnaast speelt de Omgevingswet een rol bij de invulling van het onderwerp gezondheid bij vergunningverlening. De beleidsonderwerpen ZZS, Schone Lucht Akkoord, circulaire economie en energie werken de komende jaren door in de vergunningverlening en afhandeling van meldingen.

De komende vier jaar hanteren we de volgende uitgangspunten met betrekking tot milieu:

1. We zorgen voor focus op milieurisico's, die ertoe doen;
2. We zorgen voor actuele vergunningen, waar nodig;
3. We borgen integrale afstemming tussen vergunningverlening, toezicht en handhaving;
4. We borgen integrale afstemming met regionale bevoegde gezagen en partners.

Omdat we te maken hebben met een uitdagende arbeidsmarkt binnen vergunningverlening, wordt onderzocht of, en zo ja onder welke voorwaarden, meldingen meer administratief kunnen worden uitgevoerd waarbij we vergunningverleners de spaarzame capaciteit effectiever kunnen inzetten.

De werkzaamheden voor vergunningverlening voor milieubelastende activiteiten, onder het regime van de Omgevingswet, omvatten:

- Conform overgangsrecht behandelen aanvragen omgevingsvergunning Wabo milieu;
- Op basis van het uitvoeringsprogramma behandelen van aanvragen, ambtshalve wijzigingen en ambtshalve revisie omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten, bouwactiviteiten en omgevingsplanactiviteiten. Hierbij is inbegrepen het voeren van vooroverleg (afstemming met gemeente, verstrekking informatie over overige vergunningplichten, participatie), advisering, en de behandeling van zienswijzen, bezwaar en beroep;
- In voorkomende gevallen worden in afstemming met bevoegd gezag ook casemanagementtaken uitgevoerd;
- Behandelen meldingen (o.a. OB/Bal, Bkl en Bbl);
- Opstellen van maatwerkvergunningvoorschriften (Bal, Bkl en Bbl);
- Overige adviezen m.b.t. milieubelastende activiteiten (b.v. beoordelen aanmeldnotitie, beoordelen MER voorafgaande aan vergunningprocedure, toetsen rapportage PRTR).

3.2 Bodem

Het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie wordt als een milieubelastende activiteit gezien onder de Omgevingswet. Deze basistaak, het beoordelen van meldingen en het toezicht erop, worden al jarenlang uitgevoerd door de ODZOB (voormalig besluit Bodemkwaliteit).

Met de verschuiving van de bodemtaken van de provincie naar de gemeente is sinds 1 januari 2024 de taak voor gemeenten uitgebreid met de vergunningverlening (en toezicht) op milieubelastende activiteiten graven en saneren van de bodem. De werkzaamheden bestaan met name uit het beoordelen van meldingen. Het beoordelen van de meldingen valt onder de basistaak. Indien maatwerkvoorschriften opgesteld dienen te worden (op verzoek van de initiatiefnemer of beargumenteerd door een gemeente) zal overgestapt worden naar het vergunningetraject. Bij de invoering van de Omgevingswet zijn er nog verontreinigingen die vallen onder het overgangsrecht. Deze zullen conform de oude procedure worden behandeld.

Bij de ingang van de Omgevingswet zijn ook (ondiepe) onttrekkingen voor wat betreft grondwaterkwaliteit als bodemtaak toegevoegd. Waterschappen krijgen de meldingen binnen en beoordelen op kwantiteit. Gemeenten zijn bevoegd op de waterkwaliteit van het onttrokken water. De onttrokken hoeveelheid water wordt veelal op het gemeentelijk riool geloosd waardoor de gemeentelijke rioolbeheerder ook betrokken wordt in het beoordelingsproces. Het beoordelingsproces verloopt nog niet naar wens van alle bevoegde partners en zal gedurende 2026 worden bijgesteld. De kwaliteitsbeoordelingen worden door team bodem namens de gemeenten uitgevoerd.

3.3 Mobiel breken

Het plaatsen en gebruiken van een mobiele puinbreker is opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Het beoordelen van meldingen voor het mobiel breken van bouw- en slooafval is een verzoektaak. Deze activiteit is geregeld in afdeling 7.2 van het Bbl en wordt volgens een risicogerichte werkwijze uitgevoerd, zoals opgenomen in het evaluatierapport mobiele puinbrekers van april 2022.

3.4 Gesloten Bodem Energie Systeem (GBES)

We voeren werkzaamheden uit met betrekking tot het beoordelen van meldingen van lozingen die vielen onder het voormalige Besluit lozen buiten inrichtingen (thans Omgevingswet) en meldingen gesloten bodemenergiesystemen.

Gesloten bodemenergiesystemen (GBES-en) zijn sinds de komst van de Omgevingswet een milieubelastende activiteit onder de bevoegdheid van de gemeenten. Dit betreft een basistaak voor de ODZOB.

Er komen steeds meer GBES-en bij en dat vraagt om een zorgvuldige afweging. Reden hiervoor is dat systemen steeds dichterbij elkaar komen te liggen en elkaar, open bodemenergiesystemen of andere belangen kunnen beïnvloeden (interferentie en/of minder koude of warmte opbrengst kan dan optreden); Doordat er nog steeds meer systemen bijkomen is het van belang om de meldingen goed te beoordelen. Dit vraagt meer zorgvuldigheid van de melders, maar ook alertheid bij de beoordeling en bij de toezichthouders.

3.5 Asbest

Het beoordelen van sloopmeldingen met asbestinventarisatierapport en asbesttoezicht wordt uitgevoerd conform het Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbest dat is vastgesteld in het AB d.d. 30 november 2023. In dit beleid is de wettelijke verankering opgenomen en vastgesteld dat de werkwijze risicogericht en informatie gestuurd wordt uitgevoerd. Om invulling aan dit beleid te geven is een generiek werkproces ontwikkeld dat we hanteren en dat met alle deelnemers gedeeld is. Dit werkproces stelt ons in staat de doelstellingen van risicogericht en informatie gestuurd werken te realiseren en levert ons allen een efficiencyvoordeel op. Dit betekent wel dat individueel maatwerk voor een gemeente ten aanzien van het proces asbest niet tot de mogelijkheden behoort. Eind 2025 is gestart met de evaluatie van de uitvoering asbest toezicht. In februari 2026 wordt de evaluatie aan het AB voorgelegd

3.6 Juridische ondersteuning vergunningverlening

Onder juridische ondersteuning worden onderstaande taken verstaan:

- Bezwaar en (hoger) beroep behandelen alsmede verzoeken om voorlopige voorziening i.h.k.v. vergunningprocedures;
- Algemene juridische ondersteuning bij vergunningprocedures.

Het gaat veelal om werkzaamheden die tot een zelfstandig product leiden. Het gaat om zowel basis- als verzoektaken. Deze werkzaamheden zijn vaak moeilijk vooraf te ramen.

4 Hoe gaan we dat doen bij toezicht en handhaving?

4.1 Industrie en agrarisch

Voor de uitvoering van toezicht en handhaving bij industriële en agrarische bedrijven werken we volgens de ROK-systematiek. Het ROK-VTH vormt voor de ODZOB het kader waarbinnen we onze werkzaamheden de komende 4 jaar gaan uitvoeren. In het ROK-VTH zijn zowel inhoudelijke doelstellingen als ambities en randvoorwaarden voor continue kwaliteitsontwikkeling (ontwikkelopgaven) opgenomen. In lijn daarmee is, in de vorm van een doelenboom, met onze deelnemende gemeenten de Leidraad ROK VTH 2025-2028 opgesteld. In deze leidraad is meer

duiding gegeven aan de bestuurlijke ambities en doelstellingen binnen het VTH-domein. De doelenboom is opgenomen in bijlage 1.

Om grip te krijgen en te houden op de uitvoering van alle activiteiten onder het ROK-VTH en zeker ook gezien de omvang van het programma is een implementatieplan gemaakt. Dit gebruiken we om zowel de onderliggende ontwikkelopgaven als ook acties/projecten voor de inhoudelijke doelstellingen te plannen over een periode van 4 jaar (2025-2028). Dit implementatieplan is in het voorjaar 2025 met de deelnemers gedeeld. In bijlage 2 wordt verder ingegaan op dit implementatieplan (A) en het jaarprogramma 2026 (B).

Voor de gehele periode 2025-2028 hanteren we de indeling in vijf blokken. Deze zijn hieronder schematisch weergegeven.

4.1.1 Signalen, klachten en meldingen

Een deel van het toezicht, zowel agrarisch als industrieel, is niet planbaar. Blok 1 bevat toezicht naar aanleiding van klachten, ongewone voorvallen en signalen (intern, van gemeente, waterschap, etc.). Het betreffen o.a. meldingen over inrichtingen, zoals geluids- of geuroverlast, maar ook meldingen over niet inrichtingen (drugsafvaldumpingen, asbestbranden e.d.). Daarnaast doen zich gedurende het jaar omstandigheden voor waardoor het noodzakelijk of gewenst is toezicht of andere taken uit te voeren bij een inrichting die niet voorzien waren in dit programma. Op basis van signalen kunnen bedrijven worden aangedragen voor een controle. Deze controles kunnen op initiatief van zowel de deelnemer als de ODZOB zijn.

Voor klachten merken we nog op dat hierop een analyse plaatsvindt om op basis van patronen informatie te krijgen over specifieke bedrijven, activiteiten, bedrijfstypen of gebieden. De resultaten hiervan kunnen aanleiding geven voor signaaltoezicht, programmatisch toezicht of geluidmetingen.

4.1.2 Projectmatige aanpak en programmatisch toezicht

Programmatisch toezicht is het vooraf planbare toezicht in de blokken 2 en 3. In blok 2 is dat thematisch toezicht, gemotiveerd vanuit bestuurlijk benoemde thema's zoals veiligheid, gezondheid, de energietransitie en emissies. In blok 3 betreft het branchetoezicht, waarvoor in de aanloop van het ROK een prioritering is gemaakt die als basis dient.

Industriële bedrijven

Voor industrieel toezicht wordt een deel van de projecten zoals genoemd in bijlage 2 onder de blokken 2 en 3 van het ROK uitgevoerd. Door de deelnemers is aangegeven dat het op orde krijgen

en houden van het bedrijvenbestand en in beeld brengen van de risico's van ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) prioriteit moet krijgen.

Veehouderijen

Sinds 2022 wordt middels risicoprioritering bepaald bij welke veehouderijen toezicht wordt gehouden. De belangrijkste milieurisico's verbonden aan het houden van vee, de regionale en lokale bestuurlijke prioriteiten en doelen en het naleefgedrag worden bij deze prioritering betrokken en vervolgens vertaald naar risico indicatoren. Bestuurlijke aandacht voor een locatie maakt eveneens onderdeel uit van de risico indicatoren, waardoor inzet bij bestuurlijke dossiers geborgd is.

Duurzaamheid

De ODZOB voert als basistaak de energiecontroles uit bij alle gemeenten in de regio. Deze energiecontroles worden tot en met 2026 gefinancierd vanuit de Speciale Uitkering Toezicht en Handhaving Energie (SPUK-THE). Een voorwaarde van deze SPUK-THE financiering is dat de ODZOB namens de gemeenten ook het al bestaande toezicht gericht op energiebesparing blijft uitvoeren. Dit is het jaarlijkse brancheproject Energiebesparing dat wordt opgepakt van het ROK. Momenteel wordt ongeveer 10% van het energietoezicht bekostigd vanuit het ROK. De overige 90% wordt gefinancierd vanuit de SPUK-THE. Het is nog onzeker of en in welke vorm de speciale uitkering een vervolg krijgt na 2026.

Het toezicht op de Werkgebonden Personen Mobiliteit (WPM) is een basistaak. Dit betreft regelgeving gericht op CO₂ reductie van woon-werkverkeer en zakelijk verkeer van werknemers van bedrijven met tenminste 100 werknemers. Er is voor 2026 gekozen om de uitvoering van dit toezicht via de prioritering van het ROK op te pakken.

In 2025 is de conceptregeling voor de implementatie van de Europese Richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD IV) gepubliceerd. Vanuit de collectieve taken wordt nagegaan in hoeverre de richtlijn doorwerking zal krijgen in het milieutoezicht vanaf 2026.

4.1.3 Gerelateerde werkzaamheden

Om het toezicht uit te kunnen voeren worden er door de ODZOB projectplannen opgesteld. Deze projecten worden vervolgens opgenomen in een jaarplanning. We houden vinger aan de pols door de voortgang van de projecten en de budgetten te monitoren. Ook de ontwikkelopdrachten met betrekking tot kwaliteit zijn ondergebracht in blok 4. Zie voor een planning bijlage 2.

4.1.4 Handhaving

Bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke handhaving

Blok 5 is erop gericht om, met de ons ter beschikking staande handhavingsinstrumenten, opvolging te geven aan overtredingen die vanuit toezicht zijn gesignaleerd. Hierbij wordt de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) toegepast. De werkzaamheden om een overtreding te beëindigen (herstelsanctie) bevatten naast het opstellen van een voornemen en beschikking tot het opleggen van een last onder dwangsom of bestuursdwang ook dwangsomcontroles. Ook de behandeling van verzoeken om handhaving vallen onder blok 5.

Als ook nog vermoed wordt dat de regels bewust zijn overtreden, kan daarnaast ook strafrechtelijk onderzoek worden gedaan. Dit wordt afgestemd met het Functioneel Parket (FP) en/of de politie en kan leiden tot de inzet van de milieu-boa's van de ODZOB. In de meeste gevallen leidt de inzet van onze boa's tot een proces-verbaal (verkort of uitgebreid) of een bestuurlijke strafbeschikking milieu. Onder regie van het FP is het ook mogelijk dat onze boa's een bijdrage leveren aan grotere opsporingsonderzoeken, waarvoor primair de politie, ILT-IOD of NVWA-IOD aan de lat staan.

In 2025 is gestart met een team handhaving. Alle bestuurs- en strafrechtelijke handavingscontroles worden door dit team gecoördineerd en uitgevoerd. Hierbij wordt optimaal samengewerkt met onze juristen en toezichthouders. Daarmee is de gewenste koppeling gemaakt tussen het bestuurs- en strafrecht, in lijn met de uitgangspunten van de LHSO. De ODZOB voldoet daarmee aan de landelijke kwaliteitscriteria VTH.

4.2 Bodem

We werken naar een meer risicogerichte toezichthouding. Dit gaan we doen op basis van een landelijk risicoprofiel, dat we in 2026 gaan implementeren. We houden op de volgende milieubelastende activiteiten toezicht:

- het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie;
- graven in de bodem;
- saneren van de bodem.

In overleg met betreffende gemeenten worden de grote (infrastructurele) projecten geïnventariseerd. Dit kunnen zowel projecten zijn binnen de eigen gemeentegrenzen als projecten die de gemeentegrenzen overschrijden.

4.3 Mobiel breken

Het plaatsen en gebruiken van een mobiele puinbreker is opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Het beoordelen van meldingen voor het mobiel breken van bouw- en sloopafval is een verzoektaak. Dit geldt ook voor het toezicht hierop.

4.4 Gesloten Bodem Energie Systeem (GBES)

De hoeveelheid meldingen ziet de ODZOB door de grotere focus op de energietransitie en klimaat fors toenemen. Ook heeft de ODZOB geconcludeerd dat de uitvoering van de aanleg van de systemen niet altijd naar wens plaatsvindt. Gebaseerd op het aantal ingediende meldingen en een risicogerichte aanpak, wordt op deze basistaak regiobreed ingezet. Hierbij wordt uitgegaan van fysiek toezicht op 10% van de systemen. Dit toezicht vindt bij de aanleg plaats.

4.5 Asbest

We voeren toezicht op asbest risicogericht en informatiegestuurd uit. Locaties waar lage risico's aanwezig zijn worden niet of minder diepgaand gecontroleerd. Locaties waar meer risico bestaat worden nauwkeurig geïnspecteerd. Daarnaast worden projectmatig zaken opgepakt die vanuit het reguliere toezicht aandacht vragen.

De uitvoering doen we volgens het Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbest dat vanaf 1 januari 2024 geldt.

4.6 Ketentoezicht

De uitvoering van ketentoezicht is voor de ODZOB een wettelijke basistaak. Ten aanzien van ketentoezicht zijn in de Kwaliteitscriteria 3.0 eisen aan organisaties gesteld die deze taken (of werkzaamheden) uitvoeren: minimaal 6 medewerkers (die ieder 900 uur aan ketentoezicht spenderen) die voldoen aan bepaalde criteria.

Om hieraan te kunnen voldoen is de samenwerking opgezocht met de drie andere OD's in Brabant. De insteek is om gezamenlijk te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 3.0. De drie directeuren van de OD's in Brabant hebben een ambitiedocument vastgesteld. De ODZOB pakt het inregelen van het

integrale ketentoezicht op vanuit de Meerjarenontwikkelaanpak. Het programmatisch ketentoezicht heeft betrekking op meerdere verwerkingsketens, met name bodem, asbest en afval. De uitvoeringsstructuur (inclusief onderbouwing financiën en capaciteit) wordt in 2026 Brabantbreed opgetuigd.

4.7 Juridische ondersteuning toezicht en handhaving

Een deel van de juridische inzet op handhaving valt onder het ROK (zie paragraaf 4.1.4.). De inzet op bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijke handhaving zoals in paragraaf 4.1.4 beschreven voeren we onder dit hoofdstuk ook uit voor bodem, GBES en asbest.

Daarnaast bieden we juridische ondersteuning op alle wetsdomeinen als het gaat om onderstaande taken (deze taken maken dus geen onderdeel uit van het ROK-budget voor toezicht en handhaving):

- Bezwaar en (hoger) beroep behandelen alsmede verzoeken om voorlopige voorziening i.h.k.v. handhavingsprocedures. Hieronder valt het opstellen van een verweerschrift en de vertegenwoordiging van het college in rechte. In principe gaat het altijd om besluiten die door de ODZOB in mandaat zijn genomen. De bevoegdheid om te beslissen op een bezwaarschrift ligt bij het college, de behandeling van een beroep of hoger beroep tegen een dergelijk besluit valt wel onder deze paragraaf.
- Invorderingsprocedures tot en met het nemen van een invorderingsbesluit. Dit houdt het vervolg in bij de vaststelling van een overtreding van een opgelegde last. Hieronder valt de verbeurtebrief (kennisgeving van de verbeurde dwangsom) die gepaard gaat met de mogelijkheid een zienswijze in te dienen tegen het voorgenomen besluit alsmede het besluit tot invordering van de verbeurde dwangsom. Het traject dat daarna volgt, zoals de aanmaning en de invordering bij dwangbevel blijft een bevoegdheid van de gemeente.
- Invulling geven aan verzoeken op grond van de Wet Open Overheid (WOO) die ontvangen zijn door onze deelnemers.
- Algemene juridische ondersteuning bij handhavingsprocedures.

Het gaat veelal om werkzaamheden die tot een zelfstandig product leiden. Het gaat om zowel basis- als verzoektaken.

5 Advies

Onder de adviestaken vallen alle door de ODZOB, op verzoek van de gemeenten, uitgevoerde taken die:

- Niet onder het basistakenpakket vallen of;
- Geen betrekking hebben op milieubelastende activiteiten.

Onder de overige taken zijn zeer verschillende taken opgenomen. Werkzaamheden worden in overleg met de deelnemer uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn vergunningverlening bij bouwactiviteiten, advisering technische bouwtoets, advisering bij afwijkingen of opstellen van omgevingsplannen (alle milieuthema's), advisering erfgoed en welstand. Met de komst van de Omgevingswet dienen de milieuthema's geïntegreerd te worden in de omgevingsplannen.

Hierbij wordt ondersteuning gevraagd bij het opstellen van regels in het omgevingsplan, met een toenemende vraag om beleidsmatig ondersteuning te bieden. En ook de programma's Externe Veiligheid worden op verzoek opgesteld.

Ook vallen beoordelingen akoestische- of geurrapporten, ondersteuning bij geluidsaneringsprojecten, zonebeheer of inzet op geluidsmetingen onder de adviestaken. Tevens ondersteunen we deelnemers door uitvoeringsbeleid op het gebied van geluid en geur op te stellen. De gemeenten kunnen deze gebruiken om hun beleid te actualiseren.

Daarnaast ligt er een grote opgave voor het omzetten van gezoneerde industrieterreinen naar de nieuwe methodiek onder de Omgevingswet. De ODZOB is projectmatig deze omzetting voor de belanghebbende gemeenten aan het doorvoeren.

De ODZOB voert in opdracht van de provincie op het thema circulaire economie, een meerjarige opdracht uit tot en met 2027. Deze opdracht richt zich op de volle breedte van VTH-werk waaronder vergunningverlening. De mogelijkheden voor vergunningverlening zitten hem in het bespreken van circulaire economie bij vooroverleg, het opnemen van voorschriften over afvalpreventie en grondstoffengebruik en het bieden van experimenteerruimte voor initiatieven gerichte op circulaire economie. Daarnaast dienen beoordelingen voor einde afvalstof te worden uitgevoerd, zodat een afvalstof gemakkelijker als een grondstof kan worden ingezet. De opdracht van de provincie is in eerste instantie gericht op de bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag, maar waar mogelijk trekken we dit breder naar de bedrijven onder gemeentelijk bevoegd gezag, wanneer de ontwikkelingen in de markt daarom vragen. Dan kan bijvoorbeeld gedacht worden aan einde afvalstofbeoordelingen of experimenteerruimte. De mogelijkheid om CE te verweven in het milieutoezicht kan vorm krijgen door aandacht te geven aan en toezien op gescheiden afvalstromen, de wijzen van verwerking (de juiste verwerking, zo hoogwaardig mogelijk) en op bewustwording bij bedrijven. Ook biedt ketentoezicht kansen om bij te dragen aan circulaire economie. In 2025 inventariseren we wat de ODZOB in de uitvoering op het gebied van circulaire economie nog meer kan betekenen voor de deelnemers. In 2026 zal hier verder invulling aan worden gegeven.

6 Informatieanalyse, -verstrekking en -gegevensbeheer

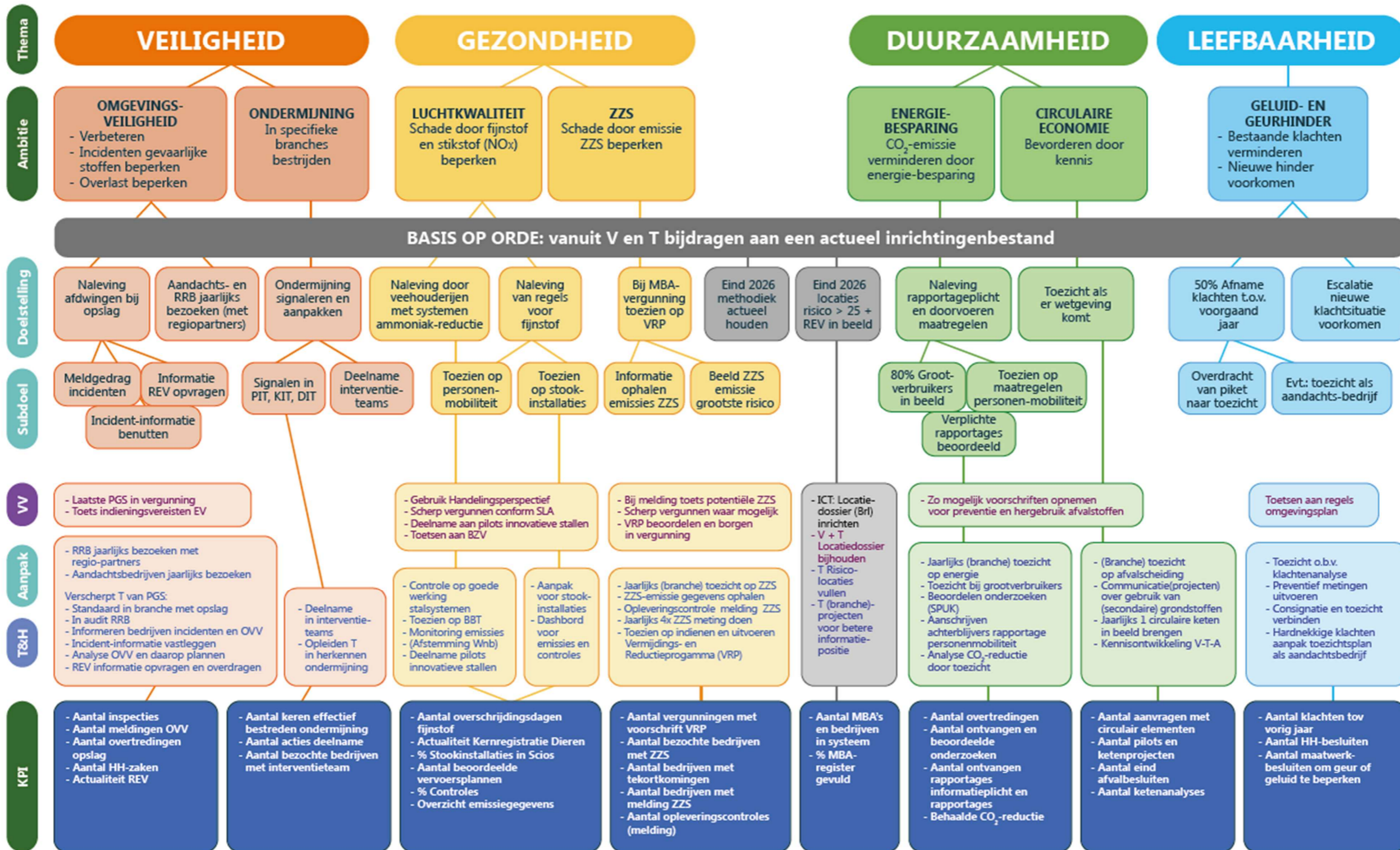
Vanuit diverse hoeken krijgt de ODZOB vragen om informatie. In de meeste gevallen zijn het vragen die betrekking hebben op een vergunning- of handhavingsprocedure en daarmee onder de basistaken van het werkprogramma vallen. Vaak worden er echter ook raadvragen of persvragen gesteld, waarbij wij gevraagd worden om het college hierover te adviseren.

Gerelateerd aan de VTH-processen worden op verzoek gegevens bijgehouden in diverse systemen. Het gegevensbeheer valt onder deze categorie. In bijlage 3 is per deelnemer aangegeven welke gegevens er worden bijgehouden.

Wij rapporteren minimaal 1 keer per jaar over de uitvoering van alle VTH-taken met het jaarverslag. Deze rapportage is ondergebracht in deze categorie.

Ook de gerelateerde taken en de werkzaamheden van de accountmanagers vallen hieronder.

LEIDRAAD ROK VTH 2025-2028

Bijlage 2 A. Implementatieplan jaarschijf 2026

Implementatieplan: jaarschijf 2026

Er is een (interne) opdracht verstrekt om te komen tot een implementatieplan, als concreet en realistisch hulpmiddel om alle gewenste doelstellingen en verbeteracties voor de komende 4 jaar te kunnen realiseren. De beschikbare middelen en capaciteit voor het implementeren van alle noodzakelijke acties zijn beperkt. In 2025 zijn diverse projecten gepland op gebied van toezicht en verbetering van de kwaliteit van vergunningverlening en toezicht.

Voor 2026 is opnieuw een planning in de maak van diverse opgaven. Hierbij worden alle opgaven verdeeld in 3 groepen:

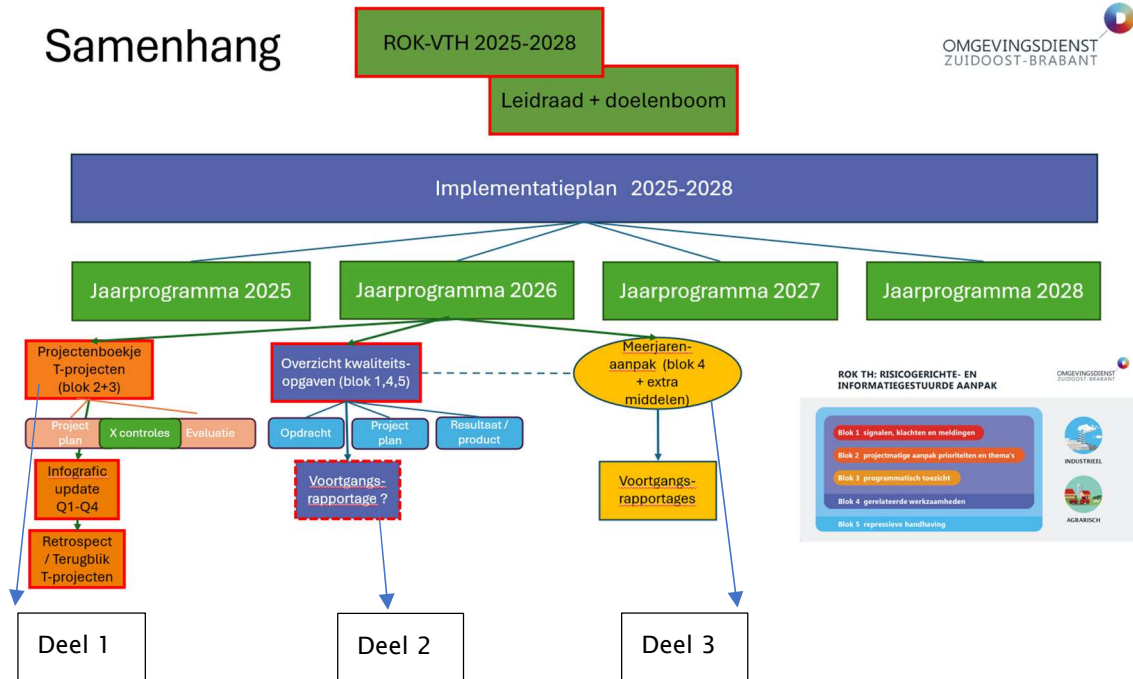
1. De inhoudelijke projecten voor toezicht (op basis van de Leidraad en risicogerichte aanpak) (blok 2 en 3 van de ROK-T financiering).
2. De randvoorwaardelijke kwaliteitsopgaven die noodzakelijk zijn voor verdere ontwikkeling en professionalisering van VTH-taakuitvoering. (Blok 1,4 en 5 van de ROK-T financiering)
3. De dienst brede ontwikkelopgaven die in de Meerjarenaanpak van de ODZOB worden geprogrammeerd (Deels bekostigd uit blok 4 met extra budget van deelnemers voor de Meerjarenontwikkelaanpak)

Daarbij de volgende kanttekeningen.

- Het vaststellen van de werkprogramma's loopt iets voor op de programmeringen van bovenstaande opgaven. Onderstaande opsomming van de ROK-opgaven kan dus op details nog wijzigen als gevolg van voortschrijdend inzicht;
- De opgaven voor alle Meerjarenopgaven zijn nog niet door het AB vastgesteld. Dus ook hiervoor geldt dat er nog wijzigingen mogelijk zijn.
- De doelenboom is nu nog dezelfde als bij de vaststelling van het ROK is meegezonden. Er lopen nog twee opgaven om deze doelenboom te verbreden (met asbest en bodem) en te verfijnen. We verwachten in het voorjaar 2026 een aangepaste versie van de doelenboom. Dit heeft geen gevolgen voor de keuze van de opgaven.

De samenhang tussen de drie delen is schematisch weergegeven in de onderstaande afbeelding:

Samenhang

B. Jaarprogramma 2026: Toezichtprojecten en ontwikkelopgaven

Deel 1 Projectenboekje 2026

	Toezichtproject	Doorloop / nieuw
	Veiligheid	
1	Aandachtsbedrijven	Doorloop
2	Afvalbranche	Doorloop
3	Energiedragers Lithium-ion batterijen & Energieopslagsystemen	Doorloop
4	Interventieteams (PIT, KIT, DIT)	Doorloop
5	Ketentoezicht	Doorloop
6	IPPC: nog definiëren	Nieuw
7	Vuurwerk	Doorloop
	Gezondheid	
8	Mestsubstraat	Doorloop
9	Metten is weten	Doorloop
10	Veehouderijen	Doorloop
11	Zeer Zorgwekkende stoffen (lucht en water)	Doorloop
	Duurzaamheid	
12	Circulaire economie	Nieuw
13	Energiebesparing	Doorloop
14	Energiebesparing SPUK	Doorloop
15	Rapportageplicht personenmobiliteit	Doorloop
	Leefbaarheid	
16	Aanpak meldingen en klachten (verdieping)	Doorloop
	Basis op orde & risicogericht (risicoscore > 25)	
17	Autodemontage	Doorloop
18	Risicogericht kleine branches: RWZI, minerale olie, recycling kunststof, Grondbanken / grondreiniging	Nieuw
19	Gebiedscontroles industrieterreinen	Doorloop

Deel 2 Kwaliteitsopgaven ROK-VTH 2026

Kwaliteit-opdrachten en projecten	Doorloop/nieuw
Veiligheid	
Meldgedrag Ongewone voorvallen verbeteren en inzet VV (in opdracht blok 1)	Doorloop
Gezondheid	
Samenwerking ZZS en REV verbeteren	Doorloop
Leefbaarheid	
Escalatie bij geur- of geluidklachten voorkomen	Doorloop
Kwaliteit VTH-taken	
Checklist en considerans van de actuele vergunning	Doorloop
Betere samenwerking tussen V, T en H	Doorloop
Uitwerking risicoanalyse op toezicht	Doorloop
Aanpak blinde vlekken ontwikkelen	Doorloop
Uniforme aanpak (agrarisch) aandachtsbedrijven verbeteren (koppelen aan T-project)	Doorloop
Programmamanagement	Doorloop
Kwaliteitsopdrachten en projecten nieuw voor 2026	
Bijdragen aan kwaliteit locatiedossier	Nieuw
Taakomschrijving handhavers tav milieucriminaliteit en illegaliteit	Nieuw
Wegwijzer IPPC (borgen wettelijke taken)	Nieuw
Randvoorwaarden risicogericht beoordelen VV : check op gebruik LVS tool	Nieuw

Deel 3 Ontwikkelopgaven Meerjarenaanpak 2026*

Onder de noemer Kwaliteitsverbetering operationele taken (afkomstig van ROK-VTH-bodem-asbest):

Ontwikkelopgaven 2026	Doorloop/ nieuw
Structurele samenwerking en afstemming met andere overheden en partners faciliteren 2026	Doorloop
Landelijk Informatiegestuurd Risicomodel (asbest, bodem, water) ontwerpen/implementeren (periodiciteit controles bewaken)	Nieuw
Integraal Ketentoezicht doorontwikkelen (van aspectsgewijs naar integraal) 2026	Doorloop
Aanpak illegaliteit en milieucriminaliteit ontwerpen en implementeren 2026	Nieuw
Monitoringstool ontwerpen en implementeren m.b.t. effectiviteit VTH-inzet 2026	Doorloop
Procesontwerp taken indirecte lozingen ontwerpen en borgen (structurele afstemming rioolbeheerders).	Nieuw
Werkprocesinrichting actueel houden van vergunningen (jaarplanning voor toetsen en actualiseren)	Nieuw
Casemanagement VTH inrichten voor complexe dossiers	Nieuw

*: De ontwikkelopgaven worden afzonderlijk voorgelegd aan het AB in december 2025. Dit kan nog voor wijzigingen zorgen op dit voorgestelde programma voor 2026.

Bijlage 3 Overzicht werkzaamheden

A. VERGUNNINGVERLENING	
Vooroverleg	M
Milieuactiviteit industrieel / natuur	M
Milieuactiviteit agrarisch / natuur	M
Gesloten bodemenergiesysteem	M
Sloopactiviteit incl asbest	M
Bodemactiviteit	M
Bouwactiviteit	nvt
Juridische procedures vergunningverlening	
<i>behandelen bezwaar en (hoger)beroep (incl verweerschrift)</i>	M
Administratieve en procedurele afhandeling meldingen en vergunningen	M
<i>publiceren (Wep)</i>	M
<i>digitale ter inzage legging (uitgebreide procedures)</i>	M
<i>heffen leges milieuvergunningen</i>	nvt

B. TOEZICHT EN HANDHAVING	
Milieuactiviteit industrie	M
Milieuactiviteit agrarisch	M
Bodemactiviteit	M
Bodemactiviteit (voormalig besluit bodemkwaliteit)	M
Bouwactiviteit	nvt
Sloopactiviteit verwijdering asbest	M
Gesloten bodemenergiesystemen	M
Klacht/meldingen behandelen	M
Juridische procedures handhaving, waaronder:	
<i>opstellen+verzenden verbeurtebrief</i>	M
<i>invorderingsbesluit</i>	M
<i>behandelen bezwaar en (hoger)beroep (incl verweerschrift)</i>	M

C. ADVIES	
Advies juridisch	A
<i>Verzoek Woo</i>	A
Advies bodem/water	A
Advies geluid	A
<i>Zonebeheer</i>	A
Geluidmetingen	A
Advies archeologie	A
Advies erfgoed en omgevingskwaliteit	A
Advies gebiedsontwikkeling en omgevingsplan	A
Advies omgevingsveiligheid	A
Advies energie en duurzaamheid	A

D. INFORMATIEANALYSE, -VERSTREKKING EN GEGEVENSBEHEER	
Gegevensbeheer	
<i>RVMK/ LVMK</i>	M
<i>CIMLK verkeer</i>	M
<i>CIMLK agrarisch</i>	M
<i>KRD</i>	M
<i>BZV (alleen als we bouwtaken uitvoeren)</i>	nvt
<i>REV</i>	M

<i>IPPC database</i>	M
<i>E-MJA (energie efficiency)</i>	M
<i>E-PRTR</i>	M
<i>Amice</i>	M
<i>BIS (alleen voor nieuwe bodemtaken onder OW en bodemtaken waarvoor de Provincie het bevoegd gezag is)</i>	M
<i>NAZCA (inclusief externe kosten)</i>	M
M = Mandaat (om besluiten te nemen)	
MCH = Machtiging (handelingen zonder rechtsgevolg)	
A = Advies (bij machtiging verstrekken we enkel advies)	
Nvt = taak wordt niet afgenomen	

Bijlage 4 Financieel werkprogramma

Werkprogramma 2026		Gemeente Cranendonck					
Omschrijving	Soort taak (basis of verzoek)	Uren 2026	Budget basistaken WP2026	Budget verzoek- taken WP2026	Externe kosten	Totaal budget WP2026	Opmerkingen
Totaaltelling werkprogramma		4.679	538.091	56.586	3.700	598.377	
VERGUNNINGVERLENING		1.809	186.987	37.931	0	224.918	
Vooroverleg	Basis/Verzoek	0	0	0		0	
Milieuactiviteit industrieel	Basis/Verzoek	382	33.747	18.965		52.712	
Milieuactiviteit agrarisch	Basis/Verzoek	275	18.965	18.965		37.930	
Gesloten bodemenergiesysteem	Basis	50	6.250			6.250	
Sloopactiviteit (inclusief asbest)	Basis	350	39.550			39.550	
Bodemactiviteit	Basis	502	62.750			62.750	
Bouwactiviteit	Verzoek	0		0		0	
Juridische procedures vergunningverlening	Basis	25	3.450			3.450	
Administratieve en procedurele afhandeling metingen en	Basis	225	22.275			22.275	
TOEZICHT EN HANDHAVING		2.226	281.138	0	0	281.138	
Milieuactiviteit industrie	Basis/Verzoek	816	101.940	0		101.940	
Milieuactiviteit agrarisch	Basis/Verzoek	755	94.398	0		94.398	
Bodemactiviteit	Basis	160	20.000			20.000	
Bouwactiviteit	Verzoek	0		0		0	
Sloopactiviteit verwijdering asbest	Basis	170	21.250			21.250	
Gesloten bodemenergiesystemen	Basis	10	1.250			1.250	
Klacht/meldingen behandelen	Basis	90	11.250			11.250	
Juridische procedures handhaving	Basis	225	31.050			31.050	
ADVIES		83	0	11.390	2.500	13.890	
Advies juridisch	Verzoek	0		0		0	
Advies bodem/water	Verzoek	0		0		0	
Advies geluid	Verzoek	0		0		0	
Geluidmetingen	Verzoek	0		0		0	
Advies archeologie	Verzoek	0		0		0	
Advies erfgoed en omgevingskwaliteit	Verzoek	75		10.350	2.500	12.850	
Advies gebiedsontwikkeling en omgevingsplan	Verzoek	0		0		0	
Advies omgevingsveiligheid	Verzoek	8		1.040		1.040	
Advies energie en duurzaamheid	Verzoek	0		0		0	
Overig advies (o.a. RVCS en communicatie)	Verzoek	0		0		0	
INFORMATIEANALYSE, -VERSTREKKING EN GEGEVENSBEHEER		562	69.966	7.265	1.200	78.431	
Gegevensbeheer	Verzoek	25		3.125	1.200	4.325	incl NAZCA
Rapportage opdrachtgever	Verzoek	30		4.140		4.140	
Ex VVGB gelden	Basis	82	11.316			11.316	
Gerelateerde werkzaamheden (o.a. coördinatie en werkverdeling)	Basis	350	48.300			48.300	
Accountmanagement	Basis	75	10.350			10.350	

Buiten wp 2026		Gemeente Cranendonck				
BUITEN WERKPROGRAMMA		Uren 2026	Budget basistaken WP2026	Budget verzoek-taken WP2026	Externe kosten	Totaal budget WP2026
ADVIES		2.368		326.789	0	326.789
Advies juridisch	Verzoek	0		0		0
Advies bodem/water	Verzoek	752		103.760		103.760
Advies geluid	Verzoek	316		43.579		43.579
Geluidmetingen	Verzoek	125		17.250		17.250
Advies archeologie	Verzoek	100		13.800		13.800
Advies erfgoed en omgevingskwaliteit	Verzoek	0		0		0
Advies gebiedsontwikkeling en omgevingsplan	Verzoek	1.050		144.900		144.900
Advies omgevingsveiligheid	Verzoek	0		0		0
Advies energie en duurzaamheid	Verzoek	0		0		0
Overig advies (o.a. RVCS en communicatie)	Verzoek	25		3.500		3.500

Opmerkingen / toevoegingen:

Handtekening:

Handtekening:

Gemeente

Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant